

ÈPOCA TALAIOTICA A MENORCA

En aquesta època la vida a les Balears va canviar i es va fer més violenta, això va poder produir-se perquè arribaren a les illes uns pobles guerrers anomenats “ Pobles de la Mar”.

Es van abandonar sistemes de vida anteriors i apareixen les primeres concentracions de cases en poblats (amb murades i talaiots) per poder-se defensar millor.

Un dels edificis més significatius de la cultura Talaiòtica és el Talaiot, torre quadrada o rodona que es troba adossada a les murades o dóna com a nom a la cultura.

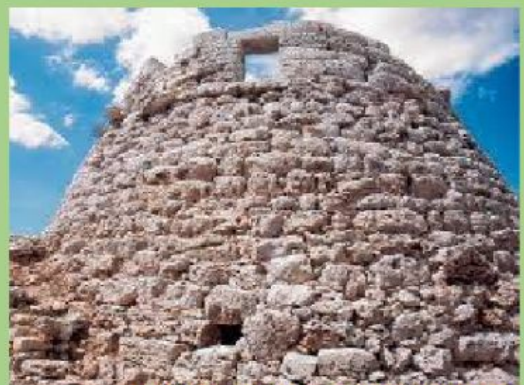

<https://youtu.be/fnvjjePtthM>

https://youtu.be/ze_IHqW1u9U

Aquesta construcció estava feta amb pedres grans (sense ciment), en forma de torre i podia tenir un o dos pisos i una petita sala a l'interior. També hi ha talaiots a l'interior del recinte i als voltants. La seva funció sembla que estava relacionada amb la defensa i vigilància dels territoris de la comunitat.

https://youtu.be/UY_RIOS3Ot0

Hi ha 300 talaiots arreu de l'illa. Alguns dels més coneguts són: Trepucó, Torre Llafuda. Torre d'en Galmés, Son Catlar, Torralba, Torrelló..

A Menorca construeixen taules i navetes.

Taules: Són dues grans pedres: una de situada en vertical i, sobre aquesta, una altra de col·locada en horitzontal, formant una gran T . Les taules només es troben a Menorca.

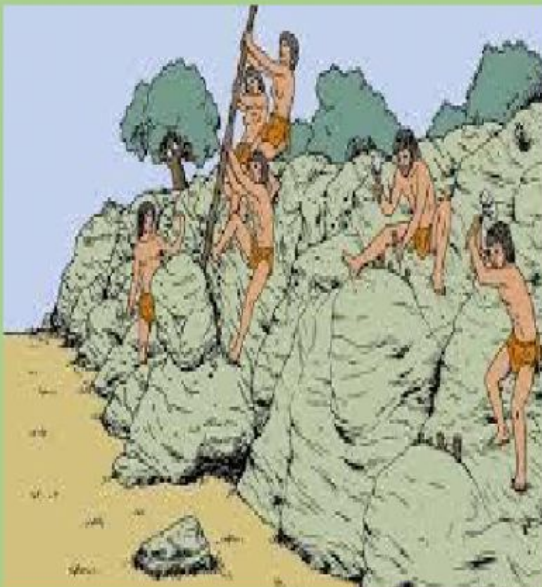
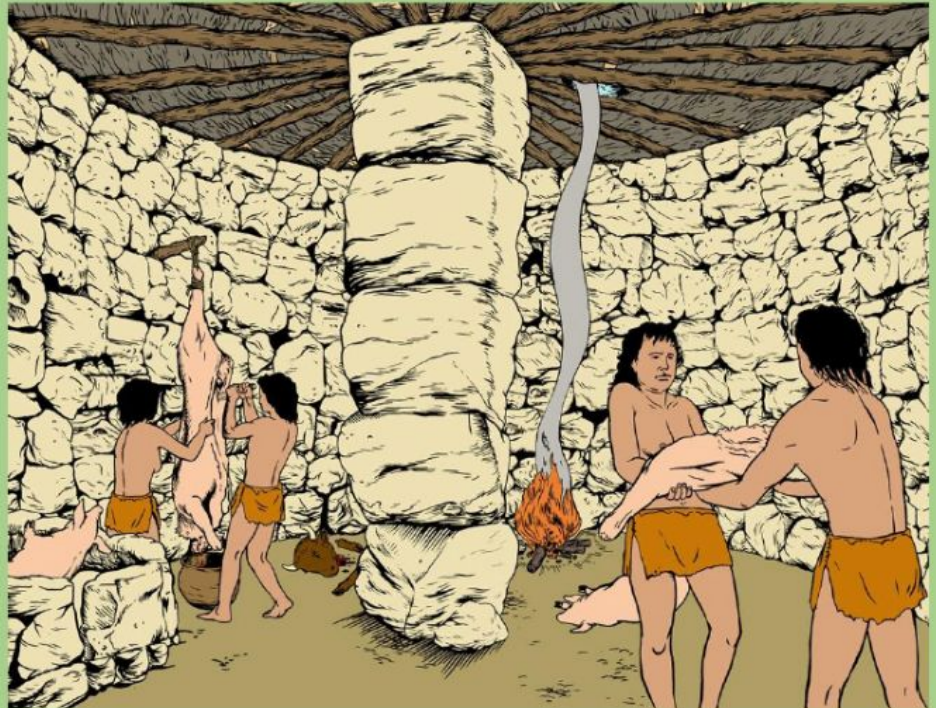
Taula de Torralba. Alaior.

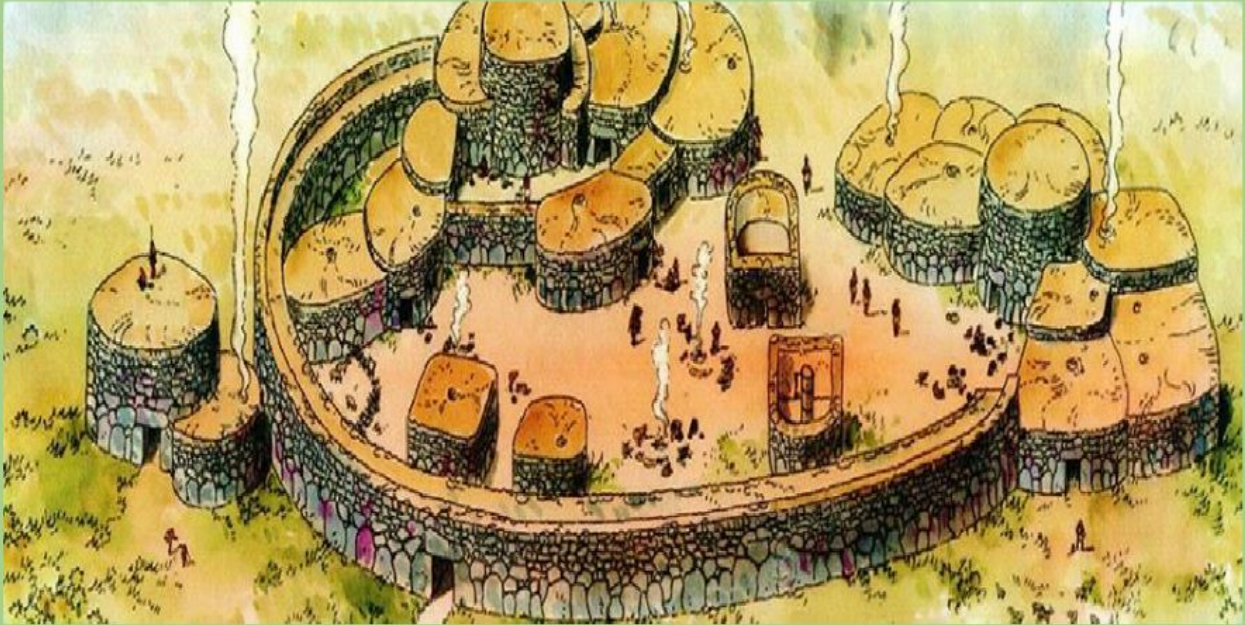
El significat de les taules és molt enigmàtic. Alguns arqueòlegs pensen que són taules de sacrifici ja que formen part del recinte sagrat en que s'han trobat nombrosos ossos d'animals.

Només 6 es conserven intactes, tres són la terme municipal de Maó (Trepucó, Talatí de Dalt i Torreta de Tramontana), dues a Alaior (Torralba, Torre Llista) i una a Ciutadella (Torre Trencada).

<https://youtu.be/7Z8ehNF7vmo>

Les comunitats talaiòtiques vivien fonamentalment de la ramaderia. Posseïen també objectes de bronze, espases, punyals, punxons, i puntes de fletxa que obtenien a canvi d'animals. Al capdavant de cada poblat hi havia un grup reduït de famílies que organitzaven els rituals religiosos i dirigir la construcció d'edificacions.

Navetes: són grans edificis destinats a llocs d'enterrament, deuen el seu nom a la forma de nau invertida que tenen.

Les navetes són tombes o ossaris col·lectius. La més coneguda és la Naveta des Tudons que és l'edifici més antic conservat a Europa.

<https://youtu.be/7HmjQtz-hO0>

<https://youtu.be/ZJuWEVeLYS0>

https://youtu.be/92B_t0GbMuo

FONERS

Els primers pobladors des de molt joves, eren ensinistrats per manejar el llançament amb la fona. Segons la llegenda, els pares col·locaven el menjar dels seus fills a les branques dels arbres, i aquest si volien menjar, havien de derrocar-lo amb la fona, sinó aquest dia no menjaven. Els inculcaven que la fona havia de ser una extensió del seu cos i que havia de saber emprar-la per sobreviure, caçar i defensar-se dels enemics.

Els foners balears van ser molt famosos en l'antiguitat fins i tot, van formar part, com a soldats d'elit dels exèrcits cartaginesos en les guerres de Cartago contra els grecs.

Anaven equipats amb un escut de pell de cabra i una javelina de punta de ferro o endurida al foc per la lluita cos a cos.

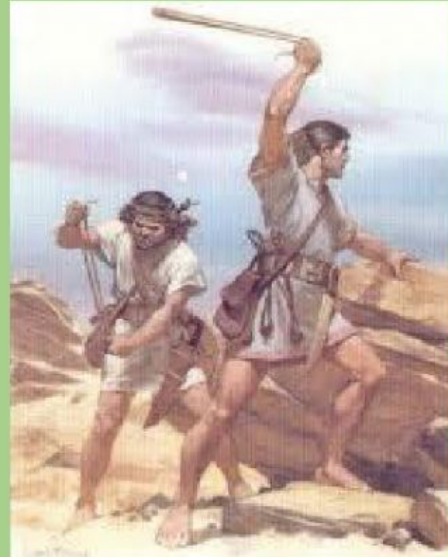
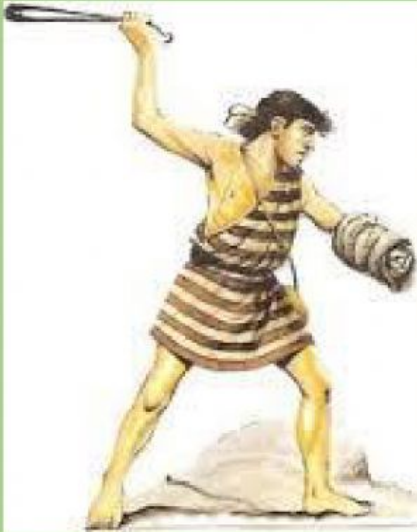
En el combat usaven tres fones: una era més grossa per les tirs més llunyans, cenyida a la cintura, una altra de mitjancera que es duia a la mà; i una de més petita per als tirs més propers, que duien al cap.

Els projectils eren pedres de 4 a 6 centímetres de diàmetre, que duien en una bossa penjada al coll. Els projectils – pedres- les obtenien del terra, i li donaven una forma arrodonida. En les

pedres hi escrivien malediccions i insults, perquè així, fessin més mal. Disparaven fent voltar la fona tres vegades entorn del cap.

Els foners balears varen contribuir de manera important en la penetració, en el si de la cultura, de les influències culturals de les grans civilitzacions mediterrànies.

<https://youtu.be/CtVrTm-NSG4>

<https://youtu.be/Pwja91pSN30>

<https://youtu.be/-ouNR6djZy4>

DESPRÉS DE LLEGIR EL TEXT CONTESTA A LA TEVA LLIBRETA:

- 1.- De quina època són els foners?
- 2.- Com eren ensinistrats els primers pobladors per manejar la fona?
- 3.- Per què havien de saber manejar la fona?
- 4.- Com era l'equipament dels foners? Quantes fones empraven?
- 5.- Descriu i dibuixa una fona.
- 6.-Els foners menorquins van ser mercenaris dels exèrcits cartaginesos. Què vol dir mercenari.
- 7.- Què vol dir “ Els foners balears varen contribuir de manera important en la penetració, en el si de la cultura talaiòtica de les influències culturals de les grans civilitzacions mediterrànies?”

